

Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ - ΤΟΙΝΟΝ ΤΥΟΛΛΑ ΡΥΟΛΕΝ

Σκηνοθεσία- Σενάριο- Παραγωγή : Άκι Καουρισμάκι
Ηθοποιοί: Σερβάν Χαγί, Σακάρι Κουοσμάεν, Γιάνε Χιππίεν, Ιλκα Κοϊβούλα, Νούπου Κοϊβου, Σίμον Χουσεϊν Αλ-Μπαζούν.

Φωτογραφία: Τίμο Σάλμινεν
Μοντάζ: Σαμού Χεικίλα

Μουσική: Τζούλιαν Γουας
Χώρα: Φινλανδία, Γερμανία (Έγχρωμη)
Διάρκεια: 98'

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 8 Βραβεία και 16 Υποψηφιότητες
 -Berlin International Film Festival 2017, Αργυρή Άρκτος σκηνοθεσίας
 -Argentinean Film Critics Association Awards 2018, Καλύτερη μη ισπανόφωνη ταινία
 -Dublin International Film Festival 2017, Βραβείο Κριτών για καλύτερο ηθοποιό
 -Jameson Dublin International Film Festival 2017, Βραβείο Καλύτερου ηθοποιού
 -Jerusalem Film Festival 2017, Βραβείο «Πνεύμα ελευθερίας» στον σκηνοθέτη
 -Luxembourg City Film Festival 2017, Μέγα Βραβείο
 -San Sebastián International Film Festival 2017, Βραβείο FIPRESCI, ταινία της χρονιάς
 -16 Υποψηφιότητες

Ο Βίκτρομ είναι ένας πλασίδι που εγκαταλείπει γυναίκα, σπίτι και δουλειά. Κερδίζοντας μια καλή παρτίδα πόκερ, ανοίγει ένα εστιατόριο στο οποίο προσλαμβάνει μερικούς... αντισυμβατικούς υπαλλήλους, ανάμεσά τους και τον Σύρο πρόσφυγα Καλέντ.

Σύριος λαθρομετανάστης με μεσήλικα Φιλανδό οργανώνουν και λειτουργούν φανάδικο μοναδικό—Τρυφερό (Δανίας)

Από τις καλύτερες ταινίες του διασκεδαστικά προβλέψιμου και σταθερά μινιμαλιστή δημιουργού της, η οποία απέσπασε την Αργυρή Άρκτο σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ Βερολίνου. Μια φέτα ζωής σερβιρισμένη με γλυκιά αισιοδοξία, ανορθόδοξο χιούμορ και ανεβαστικό rock 'n' roll.

Παραμένοντας αμετακίνητος υποστηρικτής της «άλλης όψης», ο Άκι Καουρισμάκι ρίχνει ξανά άγκυρα σε κινηματογραφικό λιμάνι τρία χρόνια ύστερα από αυτό της «...Χάβρης». Δένει στο Ελσίνκι και ξεφορτώνει από το αμπάρι του τον Καλέντ, πρόσφυγα από το Χαλέπι, ο οποίος έχει χάσει την οικογένειά του στον εμφύλιο και αναζητά την αδερφή του σε όλη την Ευρώπη. Όπως και στην προηγούμενη ταινία του, ο 60χρονος Φινλανδός ακολουθεί κι εδώ μια πλοκή στημένη πάνω στην επικίνδυνη για την ευρωπαϊκή ευνομία σχέση ενός παράνομου ξένου κι ενός κοινωνικά απόκληρου, μια και ο έτοιμος για απέλαση και φυγάς πλέον από το «κέντρο φιλοξενίας» νεαρός Σύρος θα βρεθεί στο δρόμο του Βίκτρομ. Ενός πλασίδι αντρικών πουκαμίσων ο οποίος σε μια βουβή αρχική σκηνή, υπόδειγμα διηγηματικής λιτότητας και κωμικού τσίμινγκ, εγκαταλείπει ξαφνικά τη γυναίκα και τη δουλειά του. Ύστερα από ένα κερδοφόρο παιχνίδι πόκερ αποφασίζει να ανοίξει ένα εστιατόριο και να προσλάβει ένα κουαρτέτο... όχι ακριβώς εξειδικευμένων υπαλλήλων, ανάμεσα στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και ο Καλέντ.

Στο δεύτερο μέρος της άτυπης «τριλογίας των λιμανιών» ο Καουρισμάκι δεν ξανοίγεται φυσικά σε αχαρτογράφητα ύδατα. Δοκιμάζει μια ευπρόσδεκτη παραλλαγή της «...Χάβρης», η οποία δεν είναι παρά ακόμη μία εκδοχή της ίδιας ταινίας που σκηνοθετεί εδώ και 35 χρόνια. Η έμφαση δίνεται εδώ

στο **προσφυγικό ζήτημα**, το οποίο προσεγγίζεται από τη γνωστή –αυτήν των ξενοφοβικών στερεοτύπων– αλλά και την αφανή, την «άλλη» όψη της, εκείνη του εξοστρακισμένου πολίτη από την ίδια του την εθνική πραγματικότητα. Ο Βίκτρομ είναι ένα αταίριαστο γρανάζι στην καλολαδωμένη μηχανή παραγωγής που ονομάζεται «βιοραιοευρωπαϊκή κανονικότητα», καθώς οι απόψεις και τα γούστα του (από τους losers συνεργάτες του μέχρι το rock 'n' roll και τα αμερικάνικα μαζία) δεν χωράνε σε κάποιο καθωσπρέπει κλισέ. Ακόμη και η οργάνωση της επιχείρησής του είναι αντισυμβατική: όταν οι σαρδέλες κατευθείαν από την... κονσέρβα δεν πείθουν για γκουρμεδιά, το εστιατόριό του μετατρέπεται σε έθνικ και σερβίρει σούσι, δηλαδή ρέγκα με ουασάμπι!

Πρωταγωνιστές με ανέκφραστα πρόσωπα, τσιπάτα που μεταμφιέζονται σε καθημερινούς διαλόγους, «παροξύτονο» χιούμορ, μια διάχυτη αίσθηση ετεροχρονισμού και μια αμήχανη αποστασιοποίηση. Όπως ο ήρωας νιώθουν αταίριαστοι μέσα σε ένα παγκοσμιοποιημένο, ψηφιακό και αψεγάδιαστο περιβάλλον, έτσι και ο Καουρισμάκι αντιπαράβαλλει έναν στιλιζαρισμένο ξεπερασμένο και μελαγχολικό μα αισιόδοξο και βαθιά ουμανιστικό αντίλογο στο ομοιογενές κινηματογραφικό θέαμα του καιρού μας. Στο ρετρό σύμπαν της «Άλλης Όψης...» οι φωτογραφίες της Ντίαν Αρμπους συναντούν τον cool μινιμαλισμό του Τζιμ Τζάρμους και οι πίνακες του Έντουαρντ Χόπερ τη ζεν φιλοσοφία, συνθέτοντας μια ποιητική κωμωδία της δραματικής καθημερινότητάς μας, που βραβεύτηκε με την Αργυρή Άρκτο στο Φεστιβάλ Βερολίνου.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΣΗΣ

Είναι cool, είναι ρετρό, έχει την οξυδέρκεια και το χιούμορ που σπάει κόκκαλα. Είναι μια ταινία του Ακι Καουρισμάκι και στο δικό του σύμπαν κερδίζει πάντα το αδύναμο, το καλό και το ροκ εν ρολ.

Αν υπάρχουν ακόμη λίγοι Ευρωπαίοι auteurs, ένας τους είναι σίγουρα ο Ακι Καουρισμάκι, παρότι ο ίδιος θα κορόιδευε πολύ τον χαρακτηρισμό. Ωστόσο οι ταινίες του είναι απολύτως δικές του, αισθητικά και εννοιολογικά και διατρέχονται σταθερά από τα ίδια γνωρίσματα: απλώς κάποιες είναι καλύτερες και κάποιες λιγότερο καλές. Γι' αυτό και βλέποντας το «Η Άλλη Όψη της Ελπίδας» (**καλύτερη ταινία του 2017 από τη Διεθνή Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου**, Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Διεθνές Φεστιβάλ Βερολίνου), τη νέα του ταινία και μια από τις καλύτερές του τελικά, συνειδητοποιείς ότι δεν αποφάσισε, ξαφνικά, ο Καουρισμάκι να κάνει ένα φιλμ για το προσφυγικό. Αλλά ότι το σινεμά του μιλούσε ανέκαθεν, ούτως ή άλλως, για τον ανθρωπισμό που, απλώς, σήμερα η υπενθύμισή του είναι τόσο πιο αναγκαία.

Το «Η Άλλη Όψη της Ελπίδας», άτυπα το δεύτερο μέρος της «τριλογίας των λιμανιών» που ξεκίνησε πριν έξι χρόνια με τη «Χάβρη», ανοίγει μ' έναν άντρα κρυμμένο στο κατάμαυρο κάρβουνο στο αμπάρι ενός πλοίου που έχει μόλις αράξει στο λιμάνι του Ελσίνκι - βιομηχανικό, ατμοσφαιρικά φωτισμένο, πολυάσχολο. Τελειώνει με τον ίδιο άντρα, σε λίγο καλύτερη, λίγο χειρότερη κατάσταση, να κοιτάζει τα πλοία από τη στεριά. Ποια από τις δυο είναι η πλευρά της «ελπίδας»; Ο Κάλεντ, ο ήρωας της ταινίας, έχει φτάσει στη Φινλανδία ως πρόσφυγας από τη Συρία, διανύοντας την τραγικά γνώριμη διαδρομή Τουρκία - Ελλάδα - Ουγγαρία. Στο Ελσίνκι ζητά άσυλο, αλλά η χώρα μοιάζει ανέτοιμη να τον δεχτεί. Αντίθετα, το ρόλο του οικοδεσπότη θ' αναλάβει, χωρίς τυμπανοκρουσίες, ο Βίκτρομ. Ένας μεσήλικας, περιποιημένος, παλαιάς κοπής άντρας που στην αρχή της ταινίας εγκαταλείπει τη γυναίκα του και τη δουλειά του ως πλάσις ποκαταίσιων και ανοίγει εστιατόριο. Ένας άντρας που, σαν τον Κάλεντ αλλά πιο ανώδυνα, αποφασίζει ν' αλλάξει ριζικά την πορεία της ζωής του.

Ποτέ το σύμπαν του Καουρισμάκι δεν ήταν πιο συνειδητά στημένο. Η κωμική ρετρό αισθητική, η αφίσα του Τζίμι

Χέντριξ στους άδειους μπλε τοίχους του εστιατορίου που σερβίρει είτε κεφτέδες, είτε σαρδέλες από το κουτί. Είναι το σύμπαν όπου οι losers έχουν αξίες κι όπου οι καλύτεροι φίλοι του άντρα είναι το ροκ εν ρολ, ένα ποτήρι βότκα και μια τσατσάρα. Το σινεμά του αντίζει την Αμερική του '50, στις μετρημένες κουβέντες και τα μεγάλα, μαύρα αυτοκίνητα. Το χιούμορ του είναι υποτόνικο, αποστασιοποιημένο και γι' αυτό αφοπλιστικό. Κι είναι σ' αυτό το σύμπαν, των γοητευτικά γεωμετρικών πλάνων και της λουστραρισμένης παρακμής που η αντίθεση γίνεται εντονότερη: σε μια χώρα δεν υπάρχει χώρος για έναν πρόσφυγα, στην καλωσύνη των ξένων υπάρχει άφθονος, απρόσμενα, χωρίς δεύτερη σκέψη. Ακόμα και οι εμμονές του Καουρισμάκι παίρνουν, εδώ, τη συμβολική διάσταση που τους αξίζει. Όταν ο Βίκτρομ και το ταλαίπωρο προσωπικό του των τριών κατεστραμμένων υπαλλήλων πιάσουν πάτο, θα προσπαθήσουν να κάνουν το εστιατόριο «μοδάτο», σερβίροντας σούσι, δηλαδή ρέγκα με γουασάμπι κι όταν οι ιάπωνες πελάτες φύγουν τρέχοντας, θα συνεχίσουν ν' αλλάζουν εθνικές κουζίνες, με καταστροφικά αποτελέσματα. Όταν ο Κάλεντ πιάσει φίλιες με το σκυλάκι του εστιατορίου, «παράνομο» κι αυτό, θα κάνει την πιο ισοπεδωτική διαπίστωση: «Αυτός ο σκύλος είναι πολύ έξυπνος. Του μίλησα λίγο αραβικά κι αμέσως ασπάστηκε τον ισλαμισμό.» Ο Καουρισμάκι δεν φοβάται τη σάτιρα. Φοβάται μόνο τους σημερινούς ανθρώπους που ξεχνούν την ανοχή και την αξιοπρέπεια.

Αυτή εδώ είναι μια ταινία cool, όσο είναι το σινεμά του Τζάρμους και του Τζον Φορντ. Είναι νουάρ, επειδή ο κόσμος μας είναι σκοτεινός. Κι είναι συναισθηματική, επειδή οι άνθρωποι του το έχουν, κρυφά, ανάγκη: όσο πιο σκληροί, τόσο πιο πολύ. Γιατί, όπως φαίνεται, τα βασικά στοιχεία του ανθρωπισμού χρειάζονται υπενθύμιση κι η «άλλη όψη της ελπίδας» εξαρτάται από το σε ποια πλευρά του λιμανιού βρίσκεσαι. Απλώς, μοιάζει να λέει καπνίζοντας ο Καουρισμάκι, **όταν κάποιος χρειάζεται βοήθεια, την προσφέρει. Κι ως μην το κάνουμε θέμα.**

ΛΗΔΑ ΓΑΛΑΝΟΥ

AKI KAURISMÄKI

Γεννήθηκε το 1957 στην Orimattila, Φινλανδία. Είναι Παραγωγός, Σεναριογράφος και Σκηνοθέτης. Έκανε διάφορες δουλειές (ταχυδρόμος, κριτικός κ.α.) πριν δημιουργήσει μαζί με τον αδελφό του Μίκα την εταιρία παραγωγής και διανομής Villealfa (προς τιμήν του Zαν-Αικ Γκοντάρ και της ταινίας «Ο Λέμμου Κώσιον εναντίον του Άλφα-60, 1965) **Φιλμογραφία:** 2017 Η άλλη όψη της ελπίδας, 2013 Juice Leskinen & Grand Slam: Bluesia Pieksämäen asemalla (Documentary short), 2012 Centro Histórico (segment "O Tasqueiro"), 2011 To limani tis Havris, 2007 Valimo (Short), 2007 Chacun son cinéma ou Ce petit coup au coeur quand la lumière s'éteint et que le film commence (segment "La Fonderie"), 2006 Laitakaupungin valot, 2004 Visions of Europe (segment "Bico"), 2002 Ten Minutes Older: The Trumpet (segment "Dogs Have No Hell"), 2002 Ο Άνθρωπος Χωρίς Παρελθόν, 1999 Juha, 1996 Markus Allan: Oo aina ihmisen (Short), 1996 Välttämättä (Short), 1996 Μακριά πετούν τα σύννεφα, 1994 Total Balalaika Show (Documentary), 1994 Leningrad Cowboys Meet Moses, 1994 Pidä huivista kiinni, Tatjana, 1993 Leningrad Cowboys: These Boots (Short), 1992 Leningrad Cowboys: Those Were the Days (Short), 1992 Μποέμικη ζωή, 1990 I Hired a Contract Killer, 1990 Tulitikkutehtaan tyttö, 1989 Likaiset kädet (TV Movie), 1989 Leningrad Cowboys Go America, 1988 Ariel, 1987 Leningrad Cowboys: L.A. Woman (Video short), 1987 Leningrad Cowboys: Thru the Wire (Video short), 1987 Melrose: Rich Little Bitch (Video short), 1987 Hamlet liikemaailmassa, 1986 Rocky VI (Short), 1986 Varjoja paratiisissa, 1985 Calamari Union, 1983 Rikos ja rangaistus, 1981 Saimaa-ilmiö (Documentary).